

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М.І. ПИРОГОВА**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з наукової роботи
проф. О.В. Власенко
підписано КЕП

“ 27 ” 05 2022 р.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
з підготовки доктора філософії
на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти
галузі знань 22 Охорона здоров'я, 09 Біологія
(шифр і назва галузі знань)
Спеціальності 229 Громадське здоров'я, 222 Медицина,
221 Стоматологія, 228 Педіатрія, 091 Біологія
(код і найменування спеціальності)
мова навчання українська, англійська

2022 рік
Вінниця

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова,
відділ аспірантури, докторантури

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

д.мед.н, проф. Сергета І.В.,
д.мед.н., проф. Власенко О.В.,

РЕЦЕНЗЕНТИ: професор кафедри філософії та суспільних наук, д. філос. н., К.М. Вергелес,
завідувачка кафедри біохімії та загальної хімії д.мед.н., професор Заїчко Н.В.

Обговорено на засіданні кафедри загальної гігієни та екології Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова та рекомендовано до затвердження на центральній методичній раді / науковій комісії

« 22 » _____ квітня _____ 2022 року, протокол № 14 _

Схвалено на центральній методичній раді / науковій комісії та рекомендовано до затвердження вченою радою « 24 » _____ травня _____ 2022 року, протокол № 7 _

Затверджено вченою радою Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова

« 26 » _____ травня _____ 2022 року, протокол № 8

Учений секретар Вченої ради ВНМУ _____ доцент Алла Кондратюк

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Академічна доброчесність» складена відповідно до Освітньо-наукової програми Вінницького національного медичного університету імені М.І.Пирогова на третьому (освітньо-науковому рівні)

галузі знань 22 «Охорона здоров'я», 09 «Біологія»

Спеціальності: «222 Медицина», «221 Стоматологія», «228 Педіатрія», «229 Громадське здоров'я», «091 Біологія».

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення з послідуєчим оприлюдненням у вигляді наукових публікацій за засадах академічної доброчесності (Закон України «Про вищу освіту», 2014).

Аспіранту винесені питання оволодіння глибинними професійними знаннями щодо академічної доброчесності у освітньому та науковому середовищі, особливо при підготовці наукових публікацій, у спілкуванні із здобувачами вищої освіти та науково-педагогічними працівниками.

Програма є частиною освітньої програми підготовки докторів філософії в рамках професійної спеціалізації, і розрахована на 1,5 кредитів, які засвоюються протягом першого року навчання.

Статус навчальної дисципліни: загальнонаукова, вибіркова

Предметом вивчення даного курсу є вивчення формування культури наукового пошуку та наукових досліджень, академічного письма і педагогічного викладання в закладі вищої освіти на підставі урахування основних принципів академічної доброчесності, моральних і та правових аспектів наукової і освітньої діяльності у контексті сучасних вимог до дотримання академічної доброчесності, що існують у світових практика та в Україні.

Міждисциплінарні зв'язки: відповідно до навчального плану вивчення навчальної дисципліни “Академічна доброчесність”, коли аспірантом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін на II рівні вищої освіти, а також дисциплін: Історія філософії, як методологічна основа розвитку науки та цивілізації, Англійська мова у науково-медичному спілкуванні, медична етика та деонтологія, Культура мови лікаря: термінологічний аспект, Публікаційна активність та наукометричні бази даних, Біоетичні та медико-правові основи, Написання, фінансування та управління науковими проектами, реєстрація прав інтелектуальної власності наукових досліджень, з якими інтегрується програма. У свою чергу, навчальна дисципліна “Академічна доброчесність” формує засади поглибленого вивчення аспірантом наступних дисциплін: Медична етика та деонтологія, Біоетичні та медико-правові основи наукових досліджень, Історія філософії як методологічна основа розвитку науки та цивілізації, Мова сучасного наукового тексту, Англійська мова у науково-медичному спілкуванні тощо.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни:

1.1. **Метою** навчальної дисципліни “Академічна доброчесність” є ґрунтовне вивчення аспірантами та іншими категоріями осіб, які навчаються, основних принципів академічної

добročесності в закладах вищої освіти; формування серед здобувачів освіти засад академічної культури та етики, забезпечення їх необхідними знаннями та інструментами, володіння якими є необхідним для дотримання вимог доброчесності в ході проведення наукових досліджень та виконання освітньої діяльності.

1.2. До основних завдань навчальної дисципліни слід віднести:

формування уявлення про місце і роль академічної доброчесності в науковій і освітній діяльності;

ознайомлення здобувачів освіти з нормативно-правовою базою з питань дотримання сучасних норм академічної доброчесності;

формування умінь застосовувати отримані знання у сфері академічної доброчесності під час виконання наукової, навчальної та виховної роботи;

сприяння формуванню навичок коректної роботи з джерелами сучасної наукової інформації та адекватного посилення на них в процесі наукового дослідження;

отримання адекватної інформації щодо механізмів контролю за дотриманням принципів та правил академічної культури та доброчесності.

Результати навчання

Програмні результати навчання (РН):

- РН1 Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівня самореалізації
- РН2 Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій
- РН3 Виявляти невирішені проблеми у предметній області, формулювати питання та визначати шляхи їх рішення
- РН4 Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження
- РН5 Розробляти дизайн та план наукового дослідження
- РН7 Пояснювати принципи, специфічність та чутливість методів дослідження, інформативність обраних показників
- РН9 Аналізувати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження
- РН10 Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільство
- РН11 Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій
- РН12 Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері
- РН16 Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами
- РН17 Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

Очікувані результати навчання з дисципліни:

1. Отримання знань з навчальної дисципліни
2. Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівню, самореалізації.
3. Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій.

4. Виконувати оригінальне наукове дослідження.
5. Пояснювати принципи, специфічність та чутливість методів дослідження, інформативність обраних показників.
6. Аналізувати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження.
7. Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну й фармацевтичну практику та суспільство.
8. Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій.
9. Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері
10. Організовувати освітній процес
11. Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення.
12. Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.
13. Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

2. Програма навчальної дисципліни

Дисципліна	Модулі	Загальна кількість годин	Кредити ЄКТС	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Академічна доброчесність	Модуль 1	45	1,5	14	16	15

Модуль 1.

Тема 1. Визначення академічної доброчесності. Причини формування сучасної глобальної кризи у сфері академічної доброчесності.

Змістове наповнення поняття «Академічна доброчесність» у законі Про вищу освіту. Особливості реалізації вимог академічної доброчесності у закладі вищої освіти медико-фармацевтичного профілю. Роль і місце академічної доброчесності в науково-дослідній діяльності й у системі вищої освіти. Складові поняття академічної доброчесності. Академічна культура як складова академічної доброчесності. Нормативно-правова база з дотримання академічної доброчесності в Україні.

Тема 2. Академічна доброчесність (Academic Integrity) та національна специфіка трактування поняття.

Формування поняття Academic Integrity в західному науково-освітньому дискурсі. Склад поняття, особливості його обігу у медико-фармацевтичній освіті. Діяльність International Center for Academic Integrity (ICAI) при університеті Клемсона. “Academic Integrity Code” як тип регламентаційного документа у закладах вищої освіти США й Західної Європи. Вплив світової традиції й національні витоки поняття академічної доброчесності в Україні. SAIUP – проект сприяння академічній доброчесності в Україні. «Кодекс академічної доброчесності» («кодекс честі») як регламентаційний документ у закладах вищої освіти України. Структура і зміст «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова».

Тема 3. Нормативно-правові засади боротьби з плагіатом у освітньому процесі.

Закон України «Про авторське право та суміжні права». Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Закон України «Про освіту». Закон України «Про вищу освіту». Принципи академічної доброчесності в «Європейській хартії дослідників» (“The European Charter for Researchers”). «Європейський кодекс академічної доброчесності» (“The European Code of Conduct for Research Integrity”).

Тема 4. Основні види порушення академічної доброчесності. Фабрикація й фальсифікація даних у науці: визначення, витоки, способи виявлення. Хабарництво.

Основні види порушення академічної доброчесності. Фабрикація даних, вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або у наукових дослідженнях. Фальсифікація даних як свідомо зміна або модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень. Різновиди фабрикації та фальсифікації даних у наукових дослідженнях. Шляхи виявлення фабрикації та фальсифікації даних. Способи запобігання фабрикації й фальсифікації й покарання за них. Хабарництво: форми вияву, способи боротьби з явищем та запобігання йому. Академічний саботаж: форми вияву, шляхи запобігання.

Тема 5. Поняття академічного плагіату. Його різновиди. Плагіат у науковій діяльності.

Визначення академічного плагіату. Навмисний і ненавмисний плагіат. Основні різновиди академічного плагіату: дослівне запозичення текстових фрагментів без оформлення їх як цитат з посиланням на джерело, використання інформації з певного джерела без посилання на нього, перефразування тексту джерела у формі, що є близькою до оригінального тексту, подання як власних робіт, виконаних на замовлення іншими особами. Самоплагіат у науковій діяльності. Способи виявлення плагіату. Шляхи запобігання плагіату в медичних дослідженнях. Відмінність академічного плагіату й помилок цитування.

Тема 6. Історія формування принципів коректного використання чужого тексту. Коректна робота з джерелами наукового дослідження. Шляхи запобігання науковому плагіату. Антиплагіатні програми.

Історія некоректних запозичень чужих текстів у культурі й науці античності, Середньовіччя та Відродження. Формування законодавчої бази щодо захисту прав авторів наукових текстів у XX столітті. Дослідження академічної нечесності Вільяма Бауерса. Дослідження «кодексів честі» Дональда МакКейба і Лінди Тревіно (1993 р.). Політика академічної доброчесності, що запропонована в межах проєктів “The Academic Integrity Standards Project” (2010–2012) та SAIUP – проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні (2018-2022). Правила покликань на наукові тексти, види їх порушень. Правила введення цитати в текст. Вимоги до перефразування тексту джерела в наукових працях. Коректне оформлення перекладу наукових текстів. Ознаки академічного плагіату. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах. «Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)» як інструктивний документ для викорінення явища плагіату в науці. Система покарань і санкцій, які вживаються в Україні щодо випадків академічного плагіату. Поняття про антиплагіатні програми. Основи роботи з антиплагіатними програмами Strikeplagiarism.com і Unicheck та хзасвоєння провідних принципів їх адекватного використання. .

Тема 7. Академічна доброчесність у освітньому процесі. Історія вивчення проблеми й боротьби з нею.

Основні форми порушення академічної доброчесності в освітньому процесі закладів вищої освіти: списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, професорська нечесність. Історія боротьби з порушеннями академічної доброчесності в освіті. Зміни характеру порушень академічної доброчесності в сучасному закладі вищої освіти внаслідок інформатизації та діджиталізації освітнього середовища. Виховання культури навчання й викладання в закладах вищої освіти.

Тема 8. Плагіат у освітньому процесі. Плагіат у викладацькій діяльності. Порушення принципів академічної доброчесності викладачами: обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Основні вияви плагіату в освітньому процесі: відсутність посилання на джерела інформації, використовуваної в навчальному процесі; некоректне посилання на неї, надання недостовірної інформації про методики досліджень та власну педагогічну діяльність; відсутність контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти; толерантне ставлення до використання плагіату в їхніх роботах. Механізми встановлення факту плагіату в навчально-методичній діяльності професорсько-викладацького складу закладу вищої освіти. Нормативно-правові засади попередження плагіату у викладацькій діяльності. Різновиди обману в діяльності викладача вищої школи. Способи запобігання обману. Хабарництво як надання (отримання) учасником освітнього процесу коштів, майна, послуг або пільг з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі. Причини хабарництва. Способи боротьби з хабарництвом. Необ'єктивне оцінювання як свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти. Способи запобігання необ'єктивному оцінюванню.

Тема 9. Плагіат у навчальній діяльності здобувачів вищої освіти: причини поширеності й способи вирішення проблеми. Порушення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування.

Причини поширеності плагіату в роботах здобувачів вищої освіти. Основні різновиди плагіату в навчальній діяльності. Механізми встановлення факту плагіату в роботах здобувачів вищої освіти. Формування у здобувачів вищої освіти системи мотивації до навчання, яка виключає використання плагіату. Обман у освітньому процесі як надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої діяльності чи організації освітнього процесу. Різновиди обману. Способи запобігання обману. Причини списування. Способи запобігання списуванню. Узгодження викладачем (і закладом вищої освіти) обсягу навчальних завдань із виділенням на їх виконання навчальним планом як спосіб запобігання списуванню й іншим формам академічної доброчесності. Індивідуалізація завдань як шлях запобігання списуванню в процесі навчальної діяльності.

Тема 10. Шляхи боротьби з академічною доброчесністю в освітньому процесі.

Відповідальність за порушення академічної доброчесності професорсько-викладацьким складом закладу вищої освіти і здобувачами вищої освіти. Заходи щодо попередження порушень академічної доброчесності. Просвітницька й виховна робота в системі запобігання порушень. Функціонування комісії з питань академічної доброчесності у закладах вищої освіти. Проведення опитувань учасників освітнього процесу як інструмент боротьби з академічною нечесністю.

3. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Всього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1.	Тема 1. Визначення академічної доброчесності. Причини формування сучасної глобальної кризи у сфері академічної доброчесності.	4	2	–	2
2.	Тема 2. Академічна доброчесність (Academic Integrity) та національна специфіка трактування поняття.	4		2	2
3.	Тема 3. Нормативно-правові засади боротьби з плагіатом у освітньому процесі.	5	2	1	2
4.	Тема 4. Основні види порушення академічної доброчесності. Фабрикація й фальсифікація даних у науці: визначення, витоки, способи виявлення. Хабарництво.	5	2	1	2
5.	Тема 5. Поняття академічного плагіату. Його різновиди. Плагіат у науковій діяльності.	6	2	2	2
6.	Тема 6. Історія формування принципів коректного використання чужого тексту. Коректна робота з джерелами наукового дослідження. Шляхи запобігання науковому плагіату. Антиплагіатні програми.	9	2	6	1
7.	Тема 7. Академічна недоброчесність у освітньому процесі. Історія вивчення проблеми й боротьби з нею.	3	2	–	1
8.	Тема 8. Плагіат у освітньому процесі. Плагіат у викладацькій діяльності. Порушення принципів академічної доброчесності викладачами: обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.	2	-	1	1
9.	Тема 9. Плагіат у навчальній діяльності здобувачів вищої освіти: причини поширеності й способи вирішення проблеми. Порушення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування.	2	-	1	1
10.	Тема 10. Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в	5	2	2	1

	освітньому процесі. Диференційований залік.				
	Усього	45	14	16	15

4. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Визначення академічної доброчесності. Причини формування сучасної глобальної кризи у сфері академічної доброчесності. Академічна доброчесність (Academic Integrity) та національна специфіка трактування поняття.	2
2.	Нормативно-правові засади боротьби з плагіатом у освітньому процесі.	2
3.	Основні види порушення академічної доброчесності. Фабрикація й фальсифікація даних у науці: визначення, витоки, способи виявлення. Хабарництво.	2
4.	Поняття академічного плагіату. Його різновиди. Плагіат у науковій діяльності.	2
5.	Історія формування принципів коректного використання чужого тексту. Коректна робота з джерелами наукового дослідження. Шляхи запобігання науковому плагіату. Антиплагіатні програми.	2
6.	Академічна недоброчесність у освітньому процесі. Історія вивчення проблеми й боротьби з нею. Плагіат у освітньому процесі. Плагіат у викладацькій діяльності. Порушення принципів академічної доброчесності викладачами: обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.	2
7.	Плагіат у навчальній діяльності здобувачів вищої освіти: причини поширеності й способи вирішення проблеми. Порушення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування. Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в освітньому процесі.	2
Усього		14

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Академічна доброчесність (Academic Integrity) та національна специфіка трактування поняття.	2
2.	Нормативно-правові засади боротьби з плагіатом у освітньому процесі.	1
3.	Основні види порушення академічної доброчесності. Фабрикація й фальсифікація даних у науці: визначення, витоки, способи виявлення. Хабарництво.	1
4.	Поняття академічного плагіату. Його різновиди. Плагіат у науковій діяльності.	2
5.	Історія формування принципів коректного використання чужого тексту. Коректна робота з джерелами наукового дослідження. Шляхи запобігання науковому плагіату. Антиплагіатні програми.	6

6.	Плагіат у освітньому процесі. Плагіат у викладацькій діяльності. Порухення принципів академічної доброчесності викладачами: обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.	1
7.	Плагіат у навчальній діяльності здобувачів вищої освіти: причини поширеності й способи вирішення проблеми. Порухення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування.	1
8.	Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в освітньому процесі. Диференційований залік.	2
Усього		16

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Визначення академічної доброчесності. Причини формування сучасної глобальної кризи у сфері академічної доброчесності.	2
2.	Академічна доброчесність (Academic Integrity) та національна специфіка трактування поняття.	2
3.	Нормативно-правові засади боротьби з плагіатом у освітньому процесі.	2
4.	Основні види порушення академічної доброчесності. Фабрикація й фальсифікація даних у науці: визначення, витоки, способи виявлення. Хабарництво.	2
5.	Поняття академічного плагіату. Його різновиди. Плагіат у науковій діяльності.	2
6.	Історія формування принципів коректного використання чужого тексту. Коректна робота з джерелами наукового дослідження. Шляхи запобігання науковому плагіату. Антиплагіатні програми.	1
7.	Академічна недоброчесність у освітньому процесі. Історія вивчення проблеми й боротьби з нею.	1
8.	Плагіат у освітньому процесі. Плагіат у викладацькій діяльності. Порухення принципів академічної доброчесності викладачами: обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.	1
9.	Плагіат у навчальній діяльності здобувачів вищої освіти: причини поширеності й способи вирішення проблеми. Порухення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування.	1
10.	Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в освітньому процесі.	1
Усього		15

7. Індивідуальні завдання: Здійснення перевірки наукової продукції на наявність плагіату з використанням антиплагіатних програм, перевірка адекватності наведення посилань на сучасні наукові літературні джерела у наукових публікаціях, оцінка якості використання академічного письма з позицій забезпечення академічної доброчесності.

8. Завдання для самостійної роботи: Завдання для самостійної роботи регламентовані планом проведення самостійної роботи і передбачають самостійне оволодіння основами навчальної дисципліни «Академічна доброчесність».

9. Методи навчання: лекція, пояснення, бесіда, організація дослідження, розповідь, ілюстрація, спостереження, навчальна дискусія, суперечка, обговорення будь-якого питання навчального матеріалу, пізнавальні ігри шляхом моделювання життєвих ситуацій, що викликають інтерес до навчальних предметів, створення ситуації інтересу в процесі

викладання навчального матеріалу, створення ситуації новизни навчального матеріалу, опора на життєвий досвід.

10. Методи оцінювання (контролю): індивідуальний, усний контроль: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне опитування і комбіноване.

11. Форма підсумкового контролю успішності навчання: диференційований залік аспіранта складається з суми поточного контролю та балів, отриманих за залікове заняття.

12. Форма поточного контролю успішності навчання: Оцінка з дисципліни "Академічна доброчесність" визначається з урахуванням поточної навчальної діяльності аспіранта із відповідних тем за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) з подальшим перерахунком у багатобальну шкалу.

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли аспірант знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли аспірант знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання аспірант відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться аспірантові на основі його знань всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Аспірант спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння аспіранта не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи аспірантів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при проведенні диференційованого заліку.

Критерії оцінювання

Шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали (200 балів) для дисциплін, що закінчуються заліком та Шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали (120 балів) для дисциплін, що закінчуються підсумковим модульним контролем (ПМК), прийнятих рішенням Вченої ради ВНМУ протокол №2 від 28.09.10.

Інструкція оцінювання іспитів та диференційних заліків згідно рішення Вченої Ради ВНМУ від 27.09.2012 р. (в основних положеннях з організації навчального процесу).

Модульний підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення модуля. До підсумкового контролю допускаються аспіранти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Форма проведення підсумкового контролю є стандартизованою і включає контроль теоретичної і практичної підготовки.

Максимальна кількість балів підсумкового контролю дорівнює 80.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо аспірант набрав **не менше 50 балів**.

Оцінка за диференційований залік відповідає шкалі: оцінка «5» 80–71 бал, оцінка «4» – 70–61 бал, оцінка «3» 60–50 балів.

Поточна успішність вираховується за весь курс вивчення дисципліни, середня оцінка переводиться у бали згідно 120–бальної шкали.

Отримані бали відповідають фіксованій шкалі оцінок: : оцінка «5» 200–180 бал, оцінка «4» – 179–160 балів, оцінка «3» 159–122 бали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для диференційованого заліку
180–200	A	Відмінно
170–179,99	B	Добре
160–169,99	C	
141–159,99	D	Задовільно
122–140,99	E	
	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення: тексти та конспекти лекцій, методичні розробки для аспірантів з практичних занять, методичні розробки для аспірантів із самостійної позааудиторної роботи, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів, відео- та презентації згідно тематичного плану занять та індивідуальної роботи, технічні засоби навчання: комп'ютери з доступом до використання антиплагіатних програм.

14. Рекомендована література

Основна (базова)

1. Закон України про “Вищу освіту”
2. Закон України “Про наукову та науково-технічну діяльність”
3. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с
4. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ;Таксон, 2016. 234 с.
5. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. URL: <https://saiup.org.ua/resursy/3459-2/>
6. Плагіат у студентських роботах: методи виявлення та запобігання: метод. посіб. Дніпропетровськ: ДНУ імені Олеся Гончара, 2013. 44 с.
7. Семенов О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. 220 с.
8. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 276 с.
9. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. Київ, 2016. 61 с.
10. Ястремська О.О. Інтелектуальна власність: навч. посіб. Харків: Вид. ХНЕУ, 2013. 124 с.
11. Bretag Tracey. Handbook of Academic Integrity. Springer Singapore, 2016. 1097 p.

Допоміжна

1. Академічна доброчесність: виклики сучасності / Збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 1 – 13.10.2018). Варшава,

2018. 162 с.

Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с. Бойченко М. Гідність, цілісність і успішність: академічні та громадянські чесноти. Філософська думка. Київ, 2014. № 5. С. 110–122.

2. Бойченко Н.М. Етичні аспекти університетських цінностей. Софія. Гуманітарно-релігієзнавчий вісник. Київ: Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2014. № 1 (1). С. 37–43.

3. Гапон Н. Ставлення студентів до виявів академічної нечесності: кроскультурний аналіз. Вісник Львівського університету. Серія «Філософські науки». Львів, 2013. Вип. 16. С. 241–248.

4. Гуманенко О.О. Місце рецензії в історії наукової періодики. Наукові записки Української академії друкарства. Серія «Соціальні комунікації». Львів, 2015. Вип. 1 (50). С. 15–20.

5. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с.

6. Ковальова А. Проблеми академічного плагіату та авторського права у цифровому просторі України. Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: зб. наук. пр. Київ, 2013. Ч. 2. С. 61–71.

7. Ромакін В.В. Мотивації, переконання та поведінка українських і американських студентів бакалаврату щодо норм академічної культури. Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Педагогіка». Миколаїв, 2010. Вип. 123, Т. 136. С. 34–41.

8. Суховірський О. Використання засобів мережі інтернет в процесі пошуку інформації для студентських наукових досліджень з педагогіки. Проблеми підготовки сучасного вчителя: зб. наук. пр. Уманського держ. пед. ун-ту імені Павла Тичини. Умань, 2011. № 3. С. 131–135.

9. Тихонкова І.О. Список літератури наукової статті – важливий індикатор якості статті (як не мати зайвого клопоту з його оформленням). Наука України у світовому інформаційному просторі: [зб. наук. пр.] / НАН України. Київ, 2015. Вип. 11. С. 100–106.

10. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2012. 320 с.

11. Цокур О.С. «Кодекс честі» в системі вищої освіти США. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки». Черкаси, 2009. Вип. 150. С. 57–62.

12. Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти / Лист МОН № 1/9-565 від 26.10.17 року.

13. Gallant Tricia. Academic Integrity in the Twenty-First Century. Jossey-Bass, 2008. 168 p.

14. Kwong Theresa, Hafiz Muhammad, Lau Peter, Chan Isaac. Academic Integrity and Ethics: The Influence of Culture and Prior Academic Background. *Journal on Excellence in College Teaching*, 2018. Vol. 29, 3-4. Pp. 53–72.

15. McHaney, Roger; Cronan, Timothy Paul; and Douglas, David E. Academic Integrity: Information Systems Education Perspective, *Journal of Information Systems Education*. 2019. Vol. 27, Iss. 3, Article 1. URL: <https://aisel.aisnet.org/jise/vol27/iss3/1>.

16. Originality, imitation, and plagiarism: teaching writing in the digital age / Caroline Eisner and Martha Vicinus, editors. University of Michigan, 2008. 278 p.

Tatum Holly, Shwartz Bett M. Honor Codes: Evidence Based Strategies for Improving Academic Integrity.

15. Інформаційні ресурси

1. Сайт кафедри: <http://vnmua.edu.ua/> кафедра загальної гігієни та екології
2. <http://moz.gov.ua>
3. <http://health.gov.ua/>
4. European Commission – Directorate General Education & Culture (DG EAC)
5. <http://ec.europa.eu/erasmus-plus>
6. European Commission – Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA)
7. http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php
8. National Agencies
9. <http://ec.europa.eu/erasmus-plus/na>
10. <https://webgate.ec.europa.eu/cas/eim/external/register.cgi>
11. <http://ec.europa.eu/education/participants/portal/desktop/en/organisations/register.html>
12. <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:298:0001:0096:en.pdf>
13. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators
14. <http://epp.eurostat.ec.europa>
15. <http://www.uis.unesco.org/Pages/default.aspx>
16. http://ec.europa.eu/education/tools/docs/ects_guide_en.pdf
17. <https://europass.cedefop.europa.eu/en/home> European Charter for Researchers and Code of Conduct for the Recruitment of Researchers” (“Charter & Code”)
18. <http://ec.europa.eu/euraxess/index.cfm/rights/europeanCharter>
19. Закон України від 05.09.2017 №2145-VIII “Про освіту”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
20. Закон України від 01.07.2014 №1556-VII “Про вищу освіту” (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
21. Закон України Про авторське право і суміжні права від 23.12.1993 №3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
22. Академічне письмо та бібліографія. URL: bibliosynergy.ua.org.ua/index.php/proekt1.
23. Етичний кодекс ученого України. URL: <https://www.znu.edu.ua/etychnyj-kodex-uchenogo-Ukrainy.pdf>
24. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP). URL: <https://saiup.org.ua/>.
25. Переклад Європейської хартії дослідників та Кодексу працевлаштування наукових працівників/ URL: <http://h2020.com.ua/wp-content/uploads/2015/11/Book.pdf>
26. The European Code of Conduct for Research Integrity. URL: https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/hi/h2020-ethics_code-of-conduct_en.pdf